

จดหมายข่าว ฟื้นฟู พื้นที่ปนเปื้อน คลิตี้

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2556 www.pcd.go.th

ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
ฟื้นฟูคุณภาพชีวิต
บริเวณห้วยคลิตี้

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สวัสดี..ทักทายเปิดเล่ม

ขอกล่าวสวัสดี...ทักทายเปิดเล่ม จดหมายข่าว ฟันฟูคลิตี้..ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร สร้างความรู้ความเข้าใจถึงการดำเนินงานของ คพ. ในการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่ว การฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บริเวณห้วยคลิตี้ และผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในลำห้วยคลิตี้ รวมถึงจะนำเสนอเรื่องราวซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวกับการดำรงชีพของประชาชน และกิจกรรมในพื้นที่มาบอกกล่าว เผยแพร่ทุก 2 เดือน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างความใกล้ชิดระหว่างกรมควบคุมมลพิษกับประชาชน และภาคส่วนต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น

แนะนำ...จดหมายข่าว ฟันฟูคลิตี้

การปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ ตรวจสอบพบเมื่อเดือนเมษายน 2541 สาเหตุจากกิจกรรมการลอยแร่ตะกั่วของโรงแต่งแร่ บริษัท ตะกั่วคอนเซนเตรทส์ (ประเทศไทย)จำกัด ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลชะแล อำเภอดงพญาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ปล่อยให้เกิดการรั่วไหลของน้ำปนซึมจากบ่อกักเก็บตะกอนหางแร่ (Tailing pond) ลงสู่ห้วยคลิตี้ จนเกิดการปนเปื้อนสารตะกั่ว ตั้งแต่บริเวณใต้โรงแต่งแร่ลงมาเป็นระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร คพ. ได้ทำการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2541 ถึงปัจจุบัน

นอกจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในพื้นที่บริเวณห้วยคลิตี้แล้ว คพ. ยังเห็นว่าการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารก็มีความสำคัญ แต่ที่ผ่านมายังมีปัญหาและอุปสรรค เช่น ประชาชนบางส่วนไม่สามารถอ่านภาษาไทยได้ บริเวณบ้านคลิตี้ส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดไม่สามารถติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์กับภายนอกได้ การรายงานความก้าวหน้าในแต่ละครั้งมีช่วงเวลาห่างกันเนื่องจากปัญหาการเดินทางเข้าพื้นที่ จึงมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ช่วงเวลาและช่องทางมีจำกัด และตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบัน ได้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมในห้วยคลิตี้ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบอย่างต่อเนื่องทุก 4 เดือน โดยติดโปสเตอร์ในสถานที่ต่างๆ ที่เป็นแหล่งชุมชน เช่น ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอดงพญาภูมิ วัดคลิตี้ล่าง และเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ

จดหมายข่าว ฟันฟูคลิตี้ เป็นจดหมายข่าวที่ คพ. จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร สร้างความรู้ความเข้าใจถึงการดำเนินงานของ คพ. ในการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่ว การฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บริเวณห้วยคลิตี้ และผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในลำห้วยคลิตี้ ประกอบด้วยคุณภาพน้ำ ตะกอนดินท้องน้ำ ดิน พืชผัก สัตว์น้ำ การป้องกันการปนเปื้อนสารตะกั่วลงสู่ลำห้วยคลิตี้จากพื้นที่เสี่ยง เช่น สสำรวจการปนเปื้อนสารตะกั่วในดินบริเวณโรงแต่งแร่คลิตี้และพื้นที่ใกล้เคียง ศึกษาความเสี่ยงการรั่วไหลของตะกอนหางแร่จากบ่อกักเก็บตะกอนหางแร่ การปรับปรุงประสิทธิภาพฝายหินทิ้งและการจัดการตะกอนดินหน้าฝาย การจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุม ฝังกลบ (เดิม) บริเวณริมลำห้วยคลิตี้ รวมถึงจะนำเสนอรู้ด้านสุขภาพ อันตรายสารเคมีจากการเกษตร ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวกับการดำรงชีพของประชาชนในพื้นที่ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องมาบอกกล่าว ซึ่งจะจัดพิมพ์ราย 2 เดือน เผยแพร่ไปยังส่วนราชการ ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี รวมไปถึงองค์กรพัฒนาเอกชน และสื่อมวลชน

คพ. หวังเป็นอย่างยิ่งว่า **จดหมายข่าว ฟันฟูคลิตี้** จะเป็นสื่อประชาสัมพันธ์อย่างหนึ่งที่จะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจและเป็นประโยชน์กับประชาชน ผู้นำท้องถิ่น ส่วนราชการ องค์กรพัฒนาเอกชน และสื่อมวลชน หากมีข้อคิดเห็นอย่างไร ติดต่อสอบถามได้ที่ ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม กรมควบคุมมลพิษ (ตามช่องทางด้านล่าง)

ที่ปรึกษา

นายวิเชียร จุ่งรุ่งเรือง
นายวรศาสน์ อภัยพงษ์
นางสาวอารยา นันทโพธิเดช
นางสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์
นางสาวชिरา แสงศรี

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
เลขานุการกรม

บรรณาธิการ

นายรังสรรค์ ปิ่นทอง
ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพน้ำ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ นายนิชร คงเพชร • นายฉัตรชิวิน บุญมี

กองบรรณาธิการ • สำนักจัดการคุณภาพน้ำ • สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย • สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
กองนิติการ • กองแผนงานและประเมินผล • ฝ่ายตรวจและบังคับการ
• ฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อมและห้องปฏิบัติการ • ศูนย์ประสานงานเพื่อ
บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ผลิตและเผยแพร่ ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขานุการกรม กรมควบคุมมลพิษ

1. การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 2/2556

คพ. ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบปริมาณตะกั่วในสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ปีละ 4 ครั้ง ในเดือนมีนาคม มิถุนายน กันยายน และธันวาคม ซึ่งจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 2/2556 ได้ทำการเก็บตัวอย่างน้ำ ตะกอนดินท้องน้ำ ดิน พืชผัก และสัตว์น้ำ ในระหว่างวันที่ 3 - 8 มิถุนายน 2556 โดยนำมาวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วสะสมในห้องปฏิบัติการ สรุปผลได้ดังนี้

- **คุณภาพน้ำ** เก็บตัวอย่างน้ำในลำห้วยคลิตี้ทั้งหมด 11 จุด จุดละ 1 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้นจำนวน 11 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด DK และ KC1) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KC2 จุด KC2/1) และใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KC3 และ KC4 KC4/1 KC5 KC6 KC7 และ KC8) ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในน้ำ พบว่าส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินที่กำหนดให้มีตะกั่วปนเปื้อนไม่เกิน 0.05 มิลลิกรัมต่อลิตร (มก./ล.) ยกเว้นบริเวณจุด KC4/1 (ฝ่ายหินทิ้งแห่งที่ 2) มีค่าตะกั่วสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานฯ เล็กน้อย ที่ 0.051 มก./ล.

- **ตะกอนดินท้องน้ำ** เก็บตัวอย่างตะกอนดินท้องน้ำในลำห้วยคลิตี้ทั้งหมด 11 จุด จุดละ 1 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น จำนวน 11 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด DK และ KC1) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KC2 และ KC2/1) และใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KC3 KC4 KC4/1 KC5 KC6 KC7 และ KC8) ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในตะกอนดินท้องน้ำ พบว่าบริเวณจุด DK และ KC1 เหนือโรงแต่งแร่ มีค่า 129 และ 212 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (มก./กก.) ในขณะที่ส่วนใหญ่มีค่าตะกั่วสะสมสูงกว่าบริเวณที่ไม่ได้รับผลกระทบเหนือโรงแต่งแร่ ได้แก่ จุด KC2 KC2/1 KC3 KC4 KC4/1 KC5 KC6 KC7 และ KC8 มีค่าอยู่ในช่วง 5427 - 146100 มก./กก.

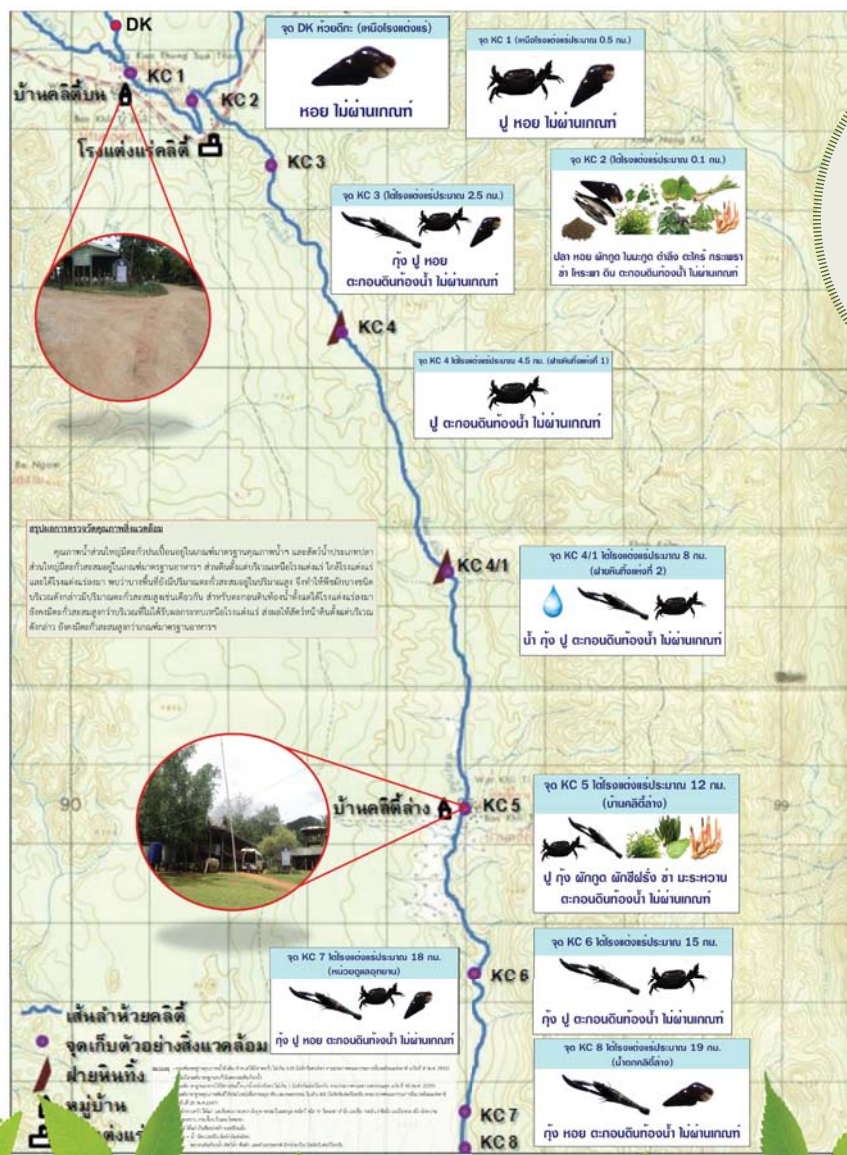
- **ดิน** เก็บตัวอย่างดินบริเวณบ้านคลิตี้ทั้งหมด 7 จุด จุดละ 1 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น จำนวน 7 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด KS1 และ KS2) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KS3 และ KS4) และใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KS5 KS6 และ KS7) ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในดิน พบว่าทั้งสามบริเวณมีตะกั่วสะสมอยู่ในเกณฑ์และสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยและการเกษตรกรรม ที่กำหนดให้มีตะกั่วปนเปื้อนไม่เกิน 400 มก./กก. โดยตัวอย่างดินที่มีตะกั่วสะสมสูงกว่ามาตรฐานคุณภาพดินฯ ได้แก่ ดินบริเวณจุด KS1 KS4 KS6 และ KS7 มีค่าอยู่ในช่วง 405 - 34209 มก./กก.

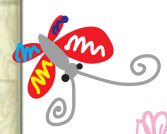
● **พืชผัก** เก็บตัวอย่างพืชผักบริเวณบ้านคลิตี้ทั้งหมด 7 จุด รวมทั้งสิ้น จำนวน 35 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด KS1 และ KS2) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KS3 และ KS4) และใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KS5 KS6 และ KS7) ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในพืชผัก พบว่าทั้งสามบริเวณมีตะกั่วสะสมในพืชผักอยู่ในเกณฑ์และสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานอาหารมีสารปนเปื้อน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 98 (พ.ศ. 2529) ที่กำหนดให้มีตะกั่วปนเปื้อนไม่เกิน 1 มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยพืชผักที่มีตะกั่วสะสมสูงกว่ามาตรฐานอาหารฯ มีจำนวน 9 ตัวอย่าง ได้แก่ พริก ผักกูด ใบมะกรูด ตะไคร้ ข่า โหระพา ผักชีฝรั่ง ตำลึง และมะระหวาน มีค่าอยู่ในช่วง 2.037 มก./กก. – 23.556 มก./กก. น้ำหนักเปียก ซึ่งส่วนใหญ่อยู่บริเวณริมตลิ่งของลำห้วย

● **สัตว์น้ำ** เก็บตัวอย่างสัตว์น้ำในลำห้วยคลิตี้ทั้งหมด 10 จุด รวมทั้งสิ้น จำนวน 40 ตัวอย่าง ประกอบด้วย ปลา จำนวน 16 ตัวอย่าง ปู จำนวน 8 ตัวอย่าง กุ้ง จำนวน 10 ตัวอย่าง และหอย จำนวน 6 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด DK และ KC1) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KC2 จุด KC2/1) และใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KC3 และ KC4 KC4/1 KC5 KC6 KC7 และ KC8) ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในสัตว์น้ำ พบว่าตัวอย่างปลาส่วนใหญ่มีตะกั่วปนเปื้อนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ (≤ 1 มก./กก. น้ำหนักเปียก) ยกเว้นตัวอย่างปลาช่อนในจุด KC2 มีค่า 3.535 มก./กก. น้ำหนักเปียก สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ ส่วนสัตว์น้ำดิน อาทิ กุ้ง ปู และหอย พบว่าส่วนใหญ่มีตะกั่วปนเปื้อนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ อยู่ในช่วง 2.727 – 743.710 มก./กก. น้ำหนักเปียก

ผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ต.ชัชแแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี (3-8 มิถุนายน 2556)

การดำเนินครั้งต่อไป กำหนดติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 3/2556 ในช่วงเดือนกันยายน 2556 ซึ่งจะนำมาเผยแพร่ให้ทราบต่อไป

2. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล

คพ. ได้ผลิตสื่อและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงาน ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและแก้ไขปัญหาการปนเปื้อน สารตะกั่วในพื้นที่บริเวณห้วยคลิตี้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในท้องถิ่นและภาคส่วนต่างๆ ตามความเหมาะสมกับการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนและกลุ่มเป้าหมาย เช่น

1. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ถาวร จำนวน 4 ป้าย โดยนำไปติดตั้งบริเวณที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง
2. แจกผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 1/2556 (เดือนมีนาคม) จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2556 โดยเชิญผู้ท้องคิตี (นายยะเสอะ นาสวนสุวรรณ) และชาวบ้านมารับทราบข้อมูลด้วย รวมทั้งได้ประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ [คพ. \(www.pcd.go.th\)](http://www.pcd.go.th)
3. เผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานและความก้าวหน้าการดำเนินงาน ผ่านทางจดหมายข่าว จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ในเดือน เมษายน 1 ฉบับ และมีถุนายน 1 ฉบับ เพื่อจัดส่งให้หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และประชาชนได้รับทราบ (เพิ่มเติมจากแผนหลัก)
4. จัดทำโปสเตอร์แสดงผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพ สิ่งแวดล้อมครั้งที่ 2/2556 และนำไปติดตั้งประชาสัมพันธ์ บริเวณที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง พร้อมประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ [คพ. \(www.pcd.go.th\)](http://www.pcd.go.th)
5. จัดทำหนังสือถึง นายยะเสอะ นาสวนสุวรรณ (ผู้ท้อง) ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ นายกองการบริหารส่วนตำบลชะแล นายอำเภอทองผาภูมิ ผู้อำนวยการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๘ ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี ผู้อำนวยการโครงการนิทรรศน์สิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาทะเลสาบและการพัฒนาผู้ประสานงาน คณะทำงานติดตามการฟื้นฟูสายน้ำและชุมชนคลิตี้ภาคประชาสังคม และนายกสหภาพความ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อแจ้งผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 2/2556

6. จัดทำจดหมายข่าว จำนวน 1 ฉบับ ในช่วงเดือนสิงหาคม 2556 เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานและความก้าวหน้าการดำเนินงาน และจัดส่งให้หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และประชาชนได้รับทราบ (เพิ่มเติมจากแผนหลัก)

และเพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น คพ. จะพิจารณาปรับปรุงเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในโอกาสต่อไป

3. การฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว

การดำเนินงานที่ผ่านมา (1) จัดทำขอบเขตการดำเนินงาน (TOR) โครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่วเพื่อขอสนับสนุนงบกลาง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลงนามในหนังสือถึงสำนักงบประมาณไปแล้วเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2556 รวมทั้งเตรียมการเสนอขอใช้งบจากกองทุนสิ่งแวดล้อมอีกช่องทางหนึ่งด้วย (2) กรมควบคุมมลพิษ ได้รับการประสานจากสำนักงบประมาณว่า การขอใช้งบกลางควรทำหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยตรง จึงมีหนังสือขอลอนเรื่องคืนจากสำนักงบประมาณ

การดำเนินงานปัจจุบัน คพ. ได้มีหนังสือขออนุมัติงบกลางเรียนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณาขออนุมัติในหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แล้วเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2556 และจะติดตามความก้าวหน้าอย่างใกล้ชิด

การดำเนินงานต่อไป ดำเนินการว่าจ้างที่ปรึกษา เพื่อสำรวจ/ศึกษาแนวทางการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว

4. การป้องกันการปนเปื้อนสารตะกั่วจากพื้นที่เสี่ยงลงสู่ลำห้วยคลิตี้

เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้มีแหล่งแพร่กระจายของสารตะกั่วลงสู่ลำห้วยคลิตี้ภายหลังการฟื้นฟู คพ. จึงได้สำรวจการปนเปื้อนสารตะกั่วในดินบริเวณโรงแต่งแร่คลิตี้และพื้นที่ใกล้เคียง พร้อมทั้งศึกษาความเสี่ยงการรั่วไหลของตะกอนทางแร่จากบ่อกักเก็บตะกอนทางแร่เบื้องต้น เพื่อหาแนวทางป้องกัน พร้อมทั้งดำเนินการแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดการชะล้างตะกอนทางแร่ลงสู่ลำห้วยอีก โดยได้ลงเก็บตัวอย่างดินเบื้องต้นบริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตรไปแล้ว จำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ในช่วงวันที่ 17 - 28 มิถุนายน 2556 และครั้งที่ 2 ในช่วงวันที่ 28 กรกฎาคม - 3 สิงหาคม 2556 และคาดว่าจะดำเนินการอีกครั้งในช่วงวันที่ 19 - 28 สิงหาคม 2556 พร้อมสรุปผลการวิเคราะห์ตัวอย่างดินและจัดทำแผนที่การปนเปื้อนสารตะกั่วในดินบริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร ทั้งนี้จะนำผลการศึกษาดังกล่าวไปเป็นส่วนหนึ่งภายใต้โครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว

5. การปรับปรุงประสิทธิภาพฝายหินทิ้งและการจัดการตะกอนดินหน้าฝาย

สืบเนื่องจากการรั่วไหลของสารตะกั่วจากบ่อกักเก็บตะกอนทางแร่ลงสู่ห้วยคลิตี้ในปี พ.ศ. 2541 โดยการแก้ไขปัญหาระยะแรก ได้มีการขุดลอกตะกอนดินในลำห้วยบริเวณที่มีการปนเปื้อนไปฝั่งกลบ และได้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งพบว่าเกิดการฟุ้งกระจายของตะกอนดิน และมีการเคลื่อนตัวไปตามลำห้วย ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2543 จึงมีการสร้างฝายหินทิ้งขึ้น จำนวน 2 แห่งคือ บริเวณจุดเก็บตัวอย่าง KC4 และ KC4/1 ซึ่งอยู่ห่างจากโรงแต่งแร่คลิตี้เป็นระยะทาง 4.5 กิโลเมตรและ 8 กิโลเมตรตามลำดับ เพื่อชะลอและดักตะกอนดินในลำห้วยคลิตี้ และจากการติดตามตรวจสอบประสิทธิภาพของฝายหินทิ้งในการดักตะกอนอย่างต่อเนื่อง พบว่าในปี พ.ศ. 2552 ฝายหินทิ้งทั้ง 2 แห่งอยู่ในสภาพทรุดโทรม หินถูกพัดพาไปตามกระแสน้ำ ทำให้ประสิทธิภาพในการดักตะกอนลดลง คพ. จึงมีแผนปรับปรุงประสิทธิภาพฝายหินทิ้งดังกล่าว

ในปี พ.ศ. 2554 คพ. ได้ขอความร่วมมือกรมทรัพยากรน้ำ (ทน.) ในการสำรวจออกแบบและก่อสร้างปรับปรุงประสิทธิภาพฝายหินทิ้งทั้ง 2 แห่ง ซึ่งทำการสำรวจออกแบบแล้วเสร็จปลายปี พ.ศ. 2554 แต่เนื่องจากการดำเนินการใดๆ ในพื้นที่ซึ่งประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ จะต้องได้รับอนุญาตจากกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช (อส.) ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ดังนั้น คพ. จึงร่วมกับ ทน. ภาค 7 และหน่วยอุทยานแห่งชาติลำคลองงู ดำเนินการตามระเบียบของ อส. และได้รับอนุมัติโครงการจาก อส. แล้ว คพ. จึงประสาน ทน. ดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงฝายตามแผนงานต่อไป

1) การดำเนินงานที่ผ่านมา

- ทน. แจ้งให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการเตรียมพื้นที่เพื่อก่อสร้างปรับปรุงฝายแล้วในช่วงเดือน มิถุนายน 2556
- คพ. ดำเนินการติดตามตรวจสอบผลกระทบในช่วงก่อนก่อสร้าง เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2556 พบว่าปริมาณน้ำอยู่ในระดับปานกลางและมีลักษณะขุ่นเล็กน้อยเนื่องจากเริ่มเข้าสู่ฤดูฝน
- ผู้รับจ้างอยู่ระหว่างการปรับพื้นที่และขุดคลองผันน้ำบริเวณฝาย KC4/1
- คพ. ดำเนินการติดตามตรวจสอบผลกระทบในระหว่างก่อสร้างครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2556 พบว่าปริมาณน้ำอยู่ในระดับปานกลางและมีลักษณะขุ่นเล็กน้อยเนื่องจากเริ่มเข้าสู่ฤดูฝน

2) การดำเนินงานปัจจุบัน

- แจ้ง ทน. เพื่อให้ดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขและลดผลกระทบ และแผนการติดตามตรวจสอบช่วงก่อนก่อสร้าง ระหว่างก่อสร้าง และหลังก่อสร้าง พร้อมทั้งขอทราบแผนการดำเนินงานและความก้าวหน้าการดำเนินงานทุกเดือน
- แจ้ง อส. เพื่อขอความร่วมมือดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องตามแผนการติดตามตรวจสอบช่วงก่อนก่อสร้าง ระหว่างก่อสร้าง และหลังก่อสร้าง
- การดำเนินงานต่อไป

.....ติดตามตรวจสอบผลกระทบในช่วงระหว่างก่อสร้าง ในช่วงเดือนสิงหาคม 2556.....

6. การจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) บริเวณริมลำห้วยคลิตี้

จากกรณีโรงแต่งแร่ บริษัท ตะกั่วคอนเซนเตรตส์ (ประเทศไทย) จำกัด ทำให้เกิดการรั่วไหลของน้ำจากบ่อเก็บกักเก็บตะกอนหางแร่ (Tailingpond) ลงสู่ห้วยคลิตี้การแก้ไขปัญหาระยะเร่งด่วนของบริษัทฯ ในช่วงปี 2542-2543 มีการขุดลอกห้วยคลิตี้รวมระยะทาง 2.5 กิโลเมตร โดยนำตะกอนดินส่วนหนึ่งไปฝังกลบที่บ่อเก็บกักตะกอนและอีกส่วนหนึ่งนำไปฝังกลบที่หลุมฝังกลบริมห้วยคลิตี้ จำนวน 8 หลุม

ในปี 2552 คพ. ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดการตะกอนหางแร่จากหลุมฝังกลบตะกอนหางแร่ (เดิม) และการจัดการดินปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณรอบหลุมฝังกลบ ซึ่งการจัดการที่เหมาะสมสำหรับตะกอนหางแร่ในหลุมฝังกลบทั้ง 8 หลุม คือการขุดออกจากพื้นที่ไปกำจัดนอกพื้นที่ยังสถานที่กำจัดของบริษัทฯ รับผิดชอบการรั่วไหลของน้ำที่ปนเปื้อนสารพิษจากกรรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นทางเลือกที่มีความเหมาะสมเนื่องจากจะเป็นการยุติโอกาสและความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพของคนในหมู่บ้านคลิตี้หากเข้าไปดำเนินกิจกรรมอื่นใกล้เคียงบริเวณหลุมฝังกลบหรือรอบหลุมฝังกลบ ความเสี่ยงที่จะเกิดการพังทลายและเกิดการรั่วไหลของตะกอนหางแร่ ไม่เกิดปัญหาความขัดแย้งและต่อต้านจากชุมชน ไม่เป็นภาระของภาครัฐในการใช้งบประมาณเพื่อการติดตามตรวจสอบ (Monitoring) รวมทั้งตะกอนหางแร่ได้รับการจัดการอย่างปลอดภัยโดยบริษัทฯ รับผิดชอบการรั่วไหล

การจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) บริเวณริมลำห้วยคลิตี้

1) การดำเนินงานที่ผ่านมา

ดำเนินการขุดรื้อและขนย้ายตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) จำนวน 4 หลุม ได้แก่ หลุมที่ 2 3 4 และ 5 ไปบำบัดปรับเสถียรและฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลัก

วิชาการ ณ ศูนย์บริหารและจัดการกากอุตสาหกรรม จังหวัดสระบุรี พร้อมทั้งปรับสภาพหลุมเสร็จเรียบร้อยแล้ว

2) การดำเนินงานต่อไป

- แผนการศึกษาแนวทางการจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุม ฝังกลบที่เหลืออีก 4 หลุม ภายใต้โครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว
- ดำเนินการจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) ที่เหลือจำนวน 4 หลุม ได้แก่ หลุมที่ 1,6,7 และ 8 ตามผลการศึกษาของโครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว

7.จ่ายค่าชดเชยให้ชาวบ้านผู้ฟ้องคดี

วันที่ 29 มี.ค. 2556 นายวิเชียร จุ่งรุ่งเรือง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ พร้อมคณะ ได้เดินทางลงพื้นที่บ้านคลิตี้ เพื่อติดตามการฟื้นฟูตะกั่ว และเยี่ยมเยียนประชาชน พร้อมจ่ายค่าชดเชยให้ชาวบ้านผู้ฟ้องคดีจำนวน 22 ราย ณ วัดคลิตี้ล่าง หมู่ 4 ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี ซึ่งมี นายยะเสอะ นาสวนสุวรรณ พร้อมด้วยชาวบ้านที่เป็นผู้เสียหายและผู้แทนที่ต้องได้รับเงินชดเชยในครั้งนี้ร่วรวมทั้งสิ้น 21 ราย ส่วนผู้ฟ้องคดีอีก 1 รายไม่สามารถมารับได้เนื่องจากเดินทางออกนอกพื้นที่ จึงได้นำค่าชดเชยไปวางไว้ที่ศาลเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2556 ซึ่งปัจจุบันผู้ฟ้องได้มารับค่าชดเชยไปแล้ว

เรียน

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 32/2538
ไปรษณีย์สามเสนใน

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2298 2082-4 โทรสาร 0 2298 2085 <http://www.pcd.go.th>